Vyvěšeno dne: 30. 4. 2026
Svěšeno dne: 14. 5. 2026

Jana Kučerová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Jana Kratochvíla a Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **JUDr. Anna Vlčková**, bytem Žižkova 602/2, Nový Jičín, zastoupená Mgr. Annou Vlčkovou, advokátkou se sídlem Žižkova 602/2, Nový Jičín, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2025, čj. MSK 81492/2025, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 1. 2026, čj. 25 A 4/2026-19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto rozsudku zabýval v jeho judikatuře již opakovaně řešenou otázkou uplatnění jednoměsíční lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu podle § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona.

[2] Městský úřad Nový Jičín (dále „správní orgán prvního stupně“) výrokem I. rozhodnutí z 28. 4. 2025, čj. MUNJ-48153/2025/ÚPSŘ-Pon, zamítl žádost žalobkyně o vydání dodatečného povolení fotovoltaické elektrárny na střešní konstrukci domu a výrokem II. téhož rozhodnutí nařídil žalobkyni odstranění uvedeného zařízení. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zrušil výrok I. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a řízení o žádosti o dodatečné povolení zastavil. Dále žalovaný potvrdil výrok II.

rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Toto rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno 10. 11. 2025.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 9. 1. 2026 žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. Krajský soud tuto žalobu v záhlaví uvedeným usnesením odmítl pro opožděnost dle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního ve spojení s § 306 odst. 1 stavebního zákona.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost.

[5] Stěžovatelka namítla, že krajský soud § 306 odst. 1 stavebního zákona použil mechanicky, aniž by zohlednil konkrétní skutkové okolnosti případu. Podaná žaloba by byla dle obecné úpravy § 72 odst. 1 soudního řádu správního podána včas. Opožděnou se stala až výhradně v důsledku aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona. Krajský soud proto měl zohlednit, že šlo o zásadní změnu právní úpravy a žalovaný žalobkyni o zkrácení lhůty k podání žaloby nepoučil. Měl vzít v úvahu i předmět sporu (dlouhodobou investici do zařízení využívající obnovitelný zdroj energie). Soudy mají při změnách procesních lhůt šetřit podstatu a smysl práva na soudní ochranu dle čl. 36 Listiny základních práv a svoboda. Mají se vyhnout formalistickému uplatnění přísnější úpravy v neprospěch účastníků řízení. Krajský soud nicméně žádnou ústavněprávní reflexi neučinil a žalobu se stručným odkazem na § 306 odst. 1 stavebního zákona odmítl.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud postupoval v souladu s platnou právní úpravou. Obecná dvouměsíční lhůta podle § 72 odst. 1 soudního řádu správního se použije jen tehdy, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Takovým zvláštním zákonem je stavební zákon, jehož § 306 odst. 1 s účinností od 1. 7. 2024 stanoví k podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu lhůtu jednoho měsíce ode dne oznámení rozhodnutí. Napadené rozhodnutí bylo stěžovatelce oznámeno dne 10. 11. 2025, tedy již za účinnosti nové právní úpravy. Lhůta k podání žaloby proto uplynula dne 10. 12. 2025 a žaloba doručená soudu dne 9. 1. 2026 byla opožděná. K námitce stěžovatelky ohledně toho, že rozhodnutí žalovaného neobsahovalo poučení o lhůtě k podání žaloby, odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek NSS z 28. 6. 2024, čj. 8 As 133/2024-24).

[7] V replice stěžovatelka setrvala na své kasační argumentaci.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Ve věci je stěžejní posouzení, zda se na podání žaloby uplatnila obecná lhůta stanovená v § 72 odst. 1 soudního řádu správního, nebo lhůta obsažená v § 306 odst. 1 stavebního zákona.

[10] Podle § 72 odst. 1 věty první soudního řádu správního *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou*.

[11] Podle § 306 odst. 1 stavebního zákona *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno*.

[12] Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona opakovaně zabýval a v projednávané věci neshledal důvod se od svých dosavadních závěrů odchýlit.

[13] Nejvyšší správní soud v tomto směru dospěl opakovaně k jednoznačnému závěru, že § 306 odst. 1 stavebního zákona se plně uplatní v případech, kdy bylo správní rozhodnutí žalobci doručeno již za účinnosti nové právní úpravy, tj. od 1. 7. 2024 (rozsudky NSS z 9. 4. 2025, čj. 1 As 10/2025-34, body 10 až 15, 21; z 15. 5. 2025, čj. 3 As 254/2024-26, bod 15; či z 15. 5. 2025, čj. 3 As 242/2024-39, bod 20). Právo žalobce podat žalobu proti správnímu rozhodnutí totiž vzniklo až jeho doručením, tedy za účinnosti nové právní úpravy (rozsudky NSS z 9. 10. 2025, čj. 21 As 106/2025-25, bod 24, z 20. 1. 2026, čj. 22 As 268/2025-21, bod 13).

[14] V nyní projednávané věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 7. 11. 2025 a stěžovatelce oznámeno dne 10. 11. 2025. K vydání ale především oznámení rozhodnutí žalovaného tedy došlo po 1. 7. 2024, tj. již za účinnosti § 306 odst. 1 stavebního zákona. V souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu proto nezbývá než uzavřít, že krajský soud dospěl ke správnému závěru, že se v projednávané věci uplatní „zkrácená" jednoměsíční lhůta k podání žaloby. Její konec připadl na středu 10. 12. 2025. Jelikož stěžovatelka podala svoji žalobu až dne 9. 1. 2026, učinila tak opožděně. Krajský soud proto žalobu správně odmítl.

[15] Na uvedených závěrech nic nemůže změnit ani argumentace stěžovatelky, podle níž měl krajský soud použít ústavněprávní korektiv, a to z důvodu, že aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona vede k odepření soudní ochrany. Úvahy obsažené v nálezu Ústavního soudu z 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24, kterých se stěžovatelka dovolávala a podle nichž jsou soudy povinny šetřit podstatu a smysl práva na soudní ochranu, jsou sice obecně použitelné, v projednávané věci však nemohou vést k výsledku, který stěžovatelka žádá. Rozhodnutí žalovaného bylo vydáno a tedy i oznámeno více než jeden rok po nabytí účinnosti § 306 odst. 1 stavebního zákona. Za problematické Ústavní soud považoval pouze retroaktivní zkrácení již dříve vzniklého práva žalobce podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců, tj. v situaci, kdy k doručení správního rozhodnutí došlo ještě za účinnosti staré úpravy (nález ÚS z 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24, body 35 a 38). K takové situaci ale v nyní projednávané věci nedošlo.

[16] Lhůta k podání žaloby ve správním soudnictví je lhůtou propadnou, jejímž marným uplynutím právo na soudní ochranu v dané věci zaniká. Smyslem stanovení přesně určeného časového okamžiku nemožnosti realizace práva na soudní přezkum prostřednictvím žaloby je ochrana právní jistoty všech dotčených subjektů (rozsudek NSS z 13. 1. 2026, čj. 8 As 161/2025-41, bod 25). Právní úprava neumožňuje krajským soudům připouštět *ad hoc* věcný přezkum opožděně podaných žalob.

[17] Důvodná není ani argumentace poukazující na to, že správní rozhodnutí neobsahovalo poučení o lhůtě k podání žaloby. Judikatura Nejvyššího správního soudu (rozsudek z 28. 6. 2024, čj. 8 As 133/2024-24, bod 26) dovodila, že poučení o možnosti bránit se žalobou ve správním soudnictví ani informace o lhůtě k jejímu podání nepředstavují zákonnou náležitost rozhodnutí správního orgánu. To platí i v situaci, kdy došlo ke změně právní úpravy.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední soudního řádu správního).

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 soudního řádu správního. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti

příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. dubna 2026

L. S.

Jitka Zavřelová v. r.
předsedkyně senátu